

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 148/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jozef Holič, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 142/2017 a postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 142/2017 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľov je vedená pod sp. zn. Rvp 265/2019 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi. Do 16. februára 2019 (deň uplynutia funkčného obdobia pôvodného sudcu spravodajcu, pozn.) nebola ústavná sťažnosť sťažovateľov rozhodnutá. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce boli nevybavené veci sudcov, ktorých funkčné obdobie uplynulo 16. februára 2019, prerozdelené medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019, a to náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že syn sťažovateľov tragicky zahynul pri dopravnej nehode 12. septembra 2006. V dôsledku tejto udalosti podali sťažovatelia

7. januára 2009 žalobu o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v sume 26 555,13 € s príslušenstvom. Sťažovatelia tiež žiadali zaplatenie náhrady škody v sume 5 064,67 € od obchodnej spoločnosti KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava (ďalej len „poisťovňa“). Žalobu sťažovateľov prejednáva Okresný súd Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 5/2009. Rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 5/2009-369 zo 7. februára 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bola žaloba proti poisťovni zamietnutá a bol jej priznaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia v zákonnej lehote odvolanie 20. februára 2017. Spis mal byť podľa tvrdenia sťažovateľov predložený krajskému súdu až 7. júla 2017, t. j. po 4 mesiacoch, čo sťažovatelia považujú za prieťah v konaní okresného súdu. V čase podania ústavnej sťažnosti (po 1 roku a 7 mesiacoch) nebolo o odvolaní sťažovateľov krajským súdom rozhodnuté.

4. Sťažovatelia ďalej v ústavnej sťažnosti zdôraznili, že *„... od podania žaloby na civilnom súde uplynulo takmer 10 (desať) rokov. Je pravdou, že konanie bolo kvôli vyriešeniu prejudiciálnej otázky na určitý čas prerušené, to však nijako nevyvíňuje porušovateľa v I. rade, že vo veci nekoná. Konanie pred súdom začaté v roku 2009 ešte do dnešného dňa stále nie je skončené a ani nie je možné dôvodne očakávať, že konanie bude skončené v dohľadnej dobe.“*

5. K porušeniu označených práv postupom ministerstva spravodlivosti sťažovatelia uviedli túto argumentáciu:

„Nemožno opomenúť, že príčinou nekonania súdov je v zásade zle nastavené personálne obsadenie súdu v prostredí, v ktorom nie sú vytvorené podmienky na vybavenie vecí v primeranej lehote bez prieťahov v konaní. Nápor konaní na jedného sudcu je značne neadekvátny. Navyše porušovateľ v II. rade nevytvára zamestnancom súdu dostatočných priestor na uskladnenie a fyzický prenos spisov, čím dochádza k zbytočným lapsusom. O podmienkach pracovať so spismi vôbec nemožno hovoriť. Uvedomujeme si, že príčinou prieťahov nie je iba nečinnosť vlády Slovenskej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ale sú ňou aj okolnosti na strane sudcov.“

Z toho dôvodu sa sťažujeme na porušovateľa v I. rade kvôli priedahom pri práci s vecou. Sťažujeme sa aj na postup porušovateľa v II. rade, ktorý už dlhý čas svojou nekoncepčnou prácou iba verbálne deklaruje pripravované opatrenia a vyzdvihuje uskutočnené opatrenia, ktoré nijako nepodporili konanie súdov v primeranej lehote.

Zákonodarca a správa súdov v rozvrhu práce venuje zvýšenú pozornosť ochrane osôb so zdravotným postihnutím a zamestnancom, ktorí majú problém zamestnať sa, avšak Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky doposiaľ nedoplnilo stavy asistentov, vyšších súdnych úradníkov, a ani sudcov v takom počte, aby súdy, a najmä porušovateľ v I. rade, mal podmienky na skončenie veci v primeranej lehote a bez zbytočných priedahov.“

6. Sťažovatelia zároveň uviedli, že sú ochotní „pristúpiť na dohodu s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky formou ospravedlnenia, primeraného spravodlivého zadost'učinenia vo výške 10.000,- € a úhrady trov právneho zastúpenia vo výške 365,86 €.“.

7. Na základe už uvedeného sťažovateľa v petite navrhujú, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie ich v bode 1 označených základných práv a práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní a postupom ministerstva spravodlivosti a prikáže krajskému súdu konať bez zbytočných priedahov. Sťažovatelia ďalej žiadajú, aby ústavný súd prikázal ministerstvu spravodlivosti vykonať personálne, materiálne a priestorové opatrenia v prospech krajského súdu. Okrem toho sa sťažovatelia domáhajú priznania finančného zadost'učinenia v celkovej sume 15 000 € a náhrady trov právneho zastúpenia v sume 365,86 €.

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Ústavný súd predovšetkým uvádza, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú (petit). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čo sťažovatelia žiadajú v petite ústavnej sťažnosti, a iba vo vzťahu k subjektu, ktorý označili za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Z tohto dôvodu sa ústavný súd nemohol vecne zaoberať námietkami sťažovateľov smerujúcimi k naznačeným prietahom okresného súdu pri predkladaní spisu krajskému súdu, pretože okresný súd sťažovatelia neoznačili za porušovateľa svojich práv. Predmetom prieskumu ústavného súdu preto bolo namietané porušenie práv sťažovateľov v konaní krajského súdu.

III.1 K namietanému porušeniu práv sťažovateľov postupom krajského súdu

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánov verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom či rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) môže spočívať aj v tom, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

17. Podstatou ústavnej sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľov na ochranu pred postupom krajského súdu v napadnutom konaní, ktorým malo byť porušené ich základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Ústavný súd sa zamerlal na preskúmanie opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľov so zreteľom na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

19. Z lustrácie vykonanej ústavným súdom vyplýva, že o odvolaní sťažovateľov rozhodol krajský súd uznesením z 19. júna 2019, ktorým bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, a spis bol okresnému súdu vrátený 4. júla 2019. Podľa názoru ústavného súdu dĺžka trvania napadnutého konania krajského súdu (od júla 2017 do júla 2019) bola ešte v rámci ústavnej akceptovateľnosti, a preto nedošlo k takej intenzite zásahu do práv sťažovateľov zo strany krajského súdu, ktorá by zodpovedala ústavne relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.2 K namietanému porušeniu práv sťažovateľov postupom ministerstva spravodlivosti

21. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) súdy v Slovenskej republike pri výkone súdnictva prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci v civilnom procese.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o súdoch okresné súdy konajú a rozhodujú ako súdy prvého stupňa v občianskoprávných a v trestnoprávných veciach, ak predpisy o konaní pred súdmi neustanovujú inak.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o súdoch ministerstvo spravodlivosti vykonáva správu súdov ako ústredný orgán štátnej správy pre súdy. Konkrétne oprávnenia ministerstva spravodlivosti v súvislosti s výkonom správy súdov v oblasti personálnej, finančnej, organizačnej, ekonomickej a ďalších oblastiach ustanovujú § 71 a nasl. zákona o súdoch.

22. Ministerstvo spravodlivosti ako orgán výkonnej moci nevedie súdne konanie, ktorého účastníkmi sú sťažovatelia, preto nie je logicky možné, aby bolo vo veci (záležitosti) sťažovateľov porušovateľom a zasiahlo do nimi označených práv. Občianskoprávny spor medzi sťažovateľmi a žalovaným je oprávnený ako súd prvej inštancie prejsť a rozhodnúť iba okresný súd a po podaní odvolania krajský súd ako súd odvolací.

23. Ústavný súd nespochybňuje tvrdenia sťažovateľov o personálnej situácii na krajskom súde a o právomociach ministerstva spravodlivosti vo vzťahu k vytváraniu vhodných podmienok pre výkon súdnictva, napriek tomu však musí konštatovať, že k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov môže dôjsť iba postupom toho orgánu verejnej moci, ktorý konanie vedie.

24. V posudzovanej veci teda neexistuje také konanie alebo postup ministerstva spravodlivosti, ktorého následkom by bolo porušenie práv sťažovateľov, ktorých ochrany sa domáhajú.

25. Tieto dôvody viedli ústavný súd k tomu, že pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

26. Na záver ústavný súd uvádza, že nie je orgánom, pred ktorým by sa uzatvárali také dohody, akú sťažovatelia navrhujú v ústavnej sťažnosti (bod 6).

27. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2019

Miroslav Duriš
predseda senátu